

Referat dialogforumsmøde d. 6. januar 2013

Til stede: Søren Hansen, Peter Milan, Birgitte Garde, Finn Hartmann, Fritz Hansen, Karen Tommerup og Søren Keller

- 1) Formål med mødet: Mødet blev holdt for at drøfte "forslag til klimatilpasningsplan 2014-2017", der i udkast blev principgodkendt på MT-udvalgsmøde d. 28. november 2013.
- 2) Indhold af planen og videre proces:
Karen fremlagde udkastet til klimatilpasningsplanen. Der fremhæves følgende hovedpunkter:
 - Regeringen og Kommunernes Landsforening har besluttet, at alle kommuner skal udarbejde et forslag til en klimatilpasningsplan inden udgangen af 2013. Planen skal indeholde en kortlægning af risikoen for oversvømmelse og prioritere indsatsen for klimatilpasning. Den skal indarbejdes som et tillæg til kommuneplanen.
 - Fredensborg Kommunes udkast til klimatilpasningsplan tager udgangspunkt i den indsats, der allerede er gennemført og i gang, bl.a. Usserød Å og Klimaprojekt Kokkedal.
 - Risikokortlægningen i byområderne bygger på en beregnet risiko for oversvømmelser over 20 cm på terræn kombineret med en værdisætning af potentielle skader på bygninger. Børnehaver, plejehjem mv. værdisættes højere. Risikokortlægningen i landområderne er baseret på statens kort over forventede stigninger i grundvand, havvand mv. Kortlægningen har helt overordnet vist, at kommunen, er relativt sikret mod skadesvoldende oversvømmelser med de hidtidige tiltag.
 - Planen prioriterer ud fra risikokortlægningen hvilke delområder i byerne, der først skal gennemgås for klimasikring. Klimasikring kan bl.a. være udbygning af kloakker og tekniske anlæg, men også andre kreative tiltag.
 - Det er pt. målet at fastholde det nuværende serviceniveau i kloaksystemerne til fremtidens mere ekstreme nedbørsklima – dvs., at vi med klimatilpasningen vil sikre, at der ikke kommer flere oversvømmelser end vi oplever i dag, selv om vi altså i fremtiden forventer mere ekstrem nedbør og havvandsstigninger.
 - Planen er udarbejdet på eksisterende viden om kloaksystemerne, terrænmodeller, antagelse om klimaændringer mv.. Derfor rummer planerne usikkerheder.

- Planen angiver forslag til mål og en række konkrete handlinger inden for 4 hovedelementer: byområder, landområder, ny viden og beredskab.

For uddybning henvises til planen, slides (bilag 2), og sagsfremstilling fra udvalgs møde d. 28. november (bilag 1). Der arbejdes pt. på en digital udgave af kortbilagene til planen, således at der ses flere detaljer.

3) Bemærkninger til planen:

Finn Hartman fremlagde Jellerødgaards Grudejerforening bemærkninger, som også blev fremlagt på seneste Miljø- og Teknikudvalgs møde. Punkterne vedrørte primært fællesregulativet for de offentlige vandløb. Der henvises til vedlagte slides (bilag 3).

De øvrige bemærkninger var som følger:

- Det virker forkert at bruge en sokkelhøjde på 20 cm, som grænsen for en skadevoldende oversvømmelse - når nu mange huse blev oversvømmet før man når denne grænse. På den anden side skal grænsen jo sættes et sted.
- Der kan være tvivl om det valgte klimascenarie holder i virkeligheden. Der er flere klimatilpasningsmodeller og de er lige anvendelige.
- Der bør gøres mere for at udbrede kendskabet til klimatilpasningsplanen (borgermøder eller andet) - der tænkes over dette. Vi bør også inddrage borgerne for at indsamle den unikke viden om lokale forhold. Yderligere borgerinddragelse i høringsfasen og efterfølgende ved specifikke tiltag i forhold til planen.
- Udtrykket "dialog med landbruget" bør erstattes med "dialog med lodsejere i det åbne land".
- Der bør være mere fokus på grundvandet i planen. Det virker bl.a. sandsynligt, at klimaændringerne kan give vandstandsstigninger i Esrum Sø. Det kan oversvømme områder i Sørup, der er forvejen synes hårdt ramt.
- Planen viser, at strandengene i Nivå kan forsvinde som følge af havvandsstigningerne. Engene er en vigtig naturtype og det bør undersøges om man vha. kystsikring (sandfodring el. lign) kan bevare engene.
- Planen foreslår om mageskifte af lavbundsgrunde med højbundsgrunde er nødvendigvis ikke en god idé. Vi skal være

opmærksomme på, at der vigtige naturtyper tilknytte begge steder.

- Planen mangler en vurdering af det tilfælde, hvor der er højvandsstigninger og skybrud samtidig. Vandet stuver op i Usserød å. Det bør undersøges om der kan etableres forsinkel-sesbassin på hjørnet af Egedalsvej og Usserød Kongevej.
- Se på gode drænedede landbrugsarealer som buffer ved ekstrem nedbør, derfor skal drænudløbene ikke være neddykkede i vandløbene.
- Lodsejerne i det åbne land kan inddrages mht. indsamling af drænkort.

Det bør undersøges om kommunen har arealer langs - især Nivåen - der kan bruges som forsinkelsesbassiner? Uden at det påvirker opstrøms aktiviteter.

4) Næste møde i dialogforum er d. 31. marts kl. 16.00.

Bilag 1: sagsfremstilling fra MT-udvalgsmøde d. 28. november 2013:

Beslutningstema - Drøftelse af klimatilpasningsplanen 2014-2017, principgodkendelse af forslaget samt beslutning om endelig godkendelse og høring af forslaget samtidig med kommuneplantillægget.

Sagsfremstilling og økonomi - Regeringen og Kommunernes Landsforening har som del i aftalen om kommunernes økonomi for 2013 besluttet, at alle kommuner skal have udarbejdet et forslag til klimatilpasningsplan som del af kommuneplanen inden udgangen af 2013.

Krav til indhold - Klimatilpasningsplanen skal indeholde en kortlægning af risikoen for oversvømmelse og skabe overblik og prioritere indsatsen for klimatilpasning. Den skal indarbejdes i kommuneplanen som et tillæg med bl.a. risikokort og tilknyttede retningslinjer.

Risikokortlægningen skal omfatte et oversvømmelseskort og et værdikort. Oversvømmelseskortet skal vise hvilke områder, der - som følge af de forventede klimaændringer - kan blive oversvømmet af hav, vandløb, grundvand og regn. Værdikortet skal vise, hvor de største værdier kan være truet. Staten har stillet forskellige kort til rådighed for kortlægningen, og forsyningsselskaberne leverer kortlægningen i de kloakerede områder.

Klimatilpasningsplanen - Administrationen har udarbejdet vedlagte udkast til forslag til klimatilpasningsplan for planperioden 2014-2017. Planen tager udgangspunkt i de markante klimatilpasningstiltag, som Fredensborg Kommune allerede er i fuld gang med at implementere - EU Life projektet for Usserød Å og ikke mindst Klima-projekt Kokkedal - og angiver forslag til mål og en række konkrete handlinger inden for 4 hovedelementer: byområder, landområder, ny viden og beredskab. Desuden skitserer planen de retningslinjer for klimatilpasning, der skal fremgå af kommuneplantillægget.

Planen er udarbejdet i samarbejde med Fredensborg Forsyning og er baseret på en kortlægning af risikoen for oversvømmelser ud fra den nuværende viden om kloaker, terræn samt forskellige antagelser om de forventede ændringer af nedbør, havvandsstigninger mv.

I byområderne er der foretaget en kortlægning af mulige scenarier ved beregnede regnvejrshændelser ved 5, 10, 20, 50 og 100 års regn. Desuden er der fastsat en gennemsnitlig skadesomkostning ved oversvømmelser af private huse, virksomheder, skoler, plejehjem, institutioner mv.

I landområderne, hvor kendskabet til afvandingssystemerne (dræn osv.) er mangelfuldt, er der anvendt et simpelt terrænkort samt statens kort over havvands-, grundvands- og vandløbsstigninger.

Helt overordnet har kortlægningen vist, at Fredensborg Kommune, med de hidtidige tiltag for klimatilpasning, er kommet langt i forhold

til at undgå skadesvoldende oversvømmelser. Endvidere har kortlægningen vist, at de store kulturinstitutioner som Fredensborg Slot, Louisiana og Nivågaardsamlingen ikke er truet.

På baggrund af den mangelfulde viden om afvandingssystemerne i landområderne, er der i denne planperiode kun udpeget risikoområder i byområderne, mens der i landområderne ønskes indhentet flere oplysninger om afvandingssystemerne inden der kan udpeges risikoområder på et kvalificeret grundlag.

Risikokortlægningen inden for byområderne omfatter en prioritering af kloakoplande ud fra en screening af de områder, hvor der er størst risiko for oversvømmelser. Det skal understreges at kortlægningen skal betragtes som en overordnet screening af oversvømmelsesrisikoen, og at den konkrete risiko for oversvømmelser først kan fastlægges, når de enkelte kloakoplande er blevet gennemgået mere detaljeret.

De 4 højest prioriterede områder på risikokortet ligger i Fredensborg og Humlebæk. Inden for disse områder foreslås det, at kommunen, i samarbejde med Fredensborg Forsyning, gennemgår kloakker og oplande for at identificere de primære problemstillinger. På den baggrund udarbejdes der et konkret forslag til klimatilpasning for det pågældende kloakopland, som kan omfatte alt fra traditionelle bassiner, større kloakledninger, lokal nedsivning og anvendelse af parker, veje mv. til vandforsinkelse i skybrudssituationer. Der vil i overensstemmelse med de foreslåede retningslinjer i kommuneplantillægget blive tænkt i helhedsløsninger og synergi sammen med andre projekter. Når der er skabt overblik over handlingerne og finansieringen, igangsættes de konkrete tiltag i de 4 områder. Det skal bemærkes, at udpegnings af disse konkrete prioriterede områder ikke er ensbetydende med at der er akutte problemer i de pågældende områder, men alene at de foreløbige teoretiske modeller peger på, at der skal ses nærmere på netop disse.

Ud over indsatserne i de 4 højest prioriterede områder, foreslås der i planen gennemført nogle mere generelle tiltag. Af disse kan nævnes tiltag, hvor kommunen som grundejer og byggherre integrerer klimatilpasning, hvor det er muligt. Derudover er der foreslået handlinger, der skal sikre en forbedret viden om konkrete oversvømmelser. Endvidere foreslås der igangsat en række undersøgelser af kystområdet, som følge af havvandsstigninger, samt muligheden for at anvende områder i det åbne land til forsinkelse i ekstremregns situationer. I planen er de foreslåede handlinger oplyst i figur 10 med forventede udgifter og tidspunkt for gennemførelse i planens 4-årige periode.

Ved planperiodens udløb vil der blive udarbejdet en status for arbejdet og den angivne prioriteringsrækkefølge på risikokortet revurderes på baggrund af ny viden om afvandingsforholdene og eventuelle nye statslige udmeldinger om klimaforandringerne effekt på regn, hav, vandløb og grundvand. Det vurderes ligeledes om der er

grundlag for at udpege risikoområder i landområdet. Udvalget vil løbende blive orienteret om indsatserne, herunder mulige konkrete initiativer, ny viden osv.

Tidsplan i forhold til bl.a. kommuneplan 2013 - Den statslige tidsfrist for udarbejdelse af klimatilpasningsplanerne har været meget kort og det ventes, at en del kommuner ikke vil være i stand til at vedtage udkast til klimatilpasningsplan før 1. januar 2014 som forudsat.

Konkret har det i Fredensborg Kommune været hensigten at kommuneplantillægget om klimatilpasning skulle forelægges parallelt med kommuneplan 2013. Kommuneplantillægget for klimatilpasning vil dog først kunne blive fremlagt primo 2014. Det foreslås derfor at den offentlige høring af udkast til klimatilpasningsplan afventer vedtagelse af forslag til kommuneplantillægget, og at de herefter samlet sendes i 8 ugers offentlig høring efter planlovens bestemmelser.

Økonomi - Som det fremgår af udkastet til klimatilpasningsplanen estimeres udgifterne for Fredensborg Kommune til de angivne handlinger i planperioden at udgøre 400.000 kr. om året ekskl. konkrete anlægsomkostninger og medarbejderressourcer. Udgifterne finansieres af de afsatte midler til klimatilpasning under politikområde 1.

Fredensborg Forsyning afholder udgifter til klimasikringen af kloakerne, således at det nuværende niveau for afledning af vand kan opretholdes trods øgede vandmængder. På nuværende tidspunkt vurderer Forsyningen at klimasikringen medfører en årlig udgift på 15-20 mio. kr. Denne årlige merudgift vil fortsætte i mange årtier frem, da klimasikringen af kloakerne i vid udstrækning gennemføres efterhånden som kloaknettet nedslides. Udgifterne finansieres via spildevandstaksterne.

Fredensborg Kommune afholder merudgifterne til anlæg og drift af klimatilpasningen, såfremt der ønskes særlige løsninger, der kombinerer klimasikringen af kloakerne med f.eks. rekreative eller æstetiske tiltag, såfremt det er dyrere end traditionelle løsninger. Omkostninger til eventuelle konkrete indsatser vil blive forelagt særskilt.

De allerede afsatte midler til klimatilpasning vil ikke kunne finansiere konkrete fysiske klimatilpasningstiltag i forbindelse med fx kommunalt nybyggeri eller renovering af eksisterende byggeri eller kommunale anlæg. Såfremt der identificeres konkrete klimatilpasningsprojekter, vil disse blive forelagt særskilt, inklusiv de bevillingsmæssige konsekvenser.

Bevilling - Ingen bevillingsmæssige konsekvenser. De angivne indsatser vil blive prioriteret indenfor de allerede afsatte midler til klimatilpasning.

Retsgrundlag - Bekendtgørelse af lov om planlægning nr. 587 af 27. maj 2013

Kompetence - Miljø- og Teknikudvalget.

Kommunikation - Forslag til klimatilpasningsplan og tillæg til Kommuneplan 2013 skal i 8 ugers offentlig høring efter planlovens bestemmelser.

Inden høringen vil administrationen undersøge muligheden for at gøre planen fuld digital med interaktive kortbilag.

Indstilling

1. At forslag til klimatilpasningsplan principgodkendes.
2. At administrationen bemyndiges til at foretage eventuelle justeringer forud for endelig godkendelse.
3. At klimatilpasningsplanen godkendes endeligt og sendes i offentlig høring samtidig med kommuneplantillægget.

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 28-11-2013

Udvalget principgodkendte forslag til klimatilpasningsplan.

Udvalget ønsker at forslaget drøftes med Dialogforum for Vandløb forud for sagens endelige forelæggelse for udvalget.

Fraværende: Carsten Wulff (V).

Bilag 2 – præsentation til møde

 FREDENSBORG
KOMMUNE

Miljø- og Teknikudvalg, december 2013

Baggrund

Statsligt krav

- Regeringens Handlingsplan for Klimasikring af Danmark fra 2012
- Økonomiaftale mellem Kommunernes Landsforening og Regeringen fra december 2012
- Klimatilpasningsplaner indarbejdes som forslag til kommuneplanen inden udgangen af 2013

Forventede klimaændringer

- Sommer: Flere hedebølger, øget temperatur, mindre nedbør, flere skybrud
- Vinter: Øget nedbør, øget temperatur

- Fredensborg Kommune tager udgangspunkt i det såkaldte A1B scenarium indtil 2050:
 - + 1,2 grader i årstemp.
 - + 7 % årsnedbør
 - + 0,3 m havstigning

 FRIKOMMUNE

 FREDENSBORG
KOMMUNE

Miljø- og Teknikudvalg, december 2013

Udgangspunktet

Hidtidige indsatser, planer og strategier

- Fredensborg Kommune har været i gang siden 2010
- LIFE projekt omkring Usserød Å og Klimaprojekt Kokkedal.
- Spildevandsplan, Klima- og Energistrategi, Kommuneplan og Planstrategi.

Billeder fra første spadestik til vandlegeplads i Klimaprojekt Kokkedal

 FRIKOMMUNE

Risikokort

- Beregninger i 45 kloakoplønde:
Risiko for oversvømmelse ganget med værdien af skadevoldende oversvømmelser.
- Stor risiko x mange værdier = høj risiko målt i mio. kr./år
- 4 områder med højest værdi:
3 i Fredensborg
1 i Humlebæk
- Ingen større problemer, heller ikke med de større kulturinstitutioner

Udpegning af risikoområder med prioritering ud fra risikoen målt i mio. kr./år. Jo mørkere farve, desto større risiko for skadevoldende oversvømmelser.

Handleplan for klimatilpasning

Byområder

- Vi vil optimere regnvandsafledningen i byområderne
- Vi vil bringe de kommunale arealer og bygninger aktivt i spil
- Vi vil understøtte initiativer hos borgere og virksomheder

Landområder

- Vi vil bringe det åbne land aktivt i spil
- Vi vil søge synergier mellem klimatilpasning, natur og sundhed
- Vi vil i dialog med landbruget

Ny viden/undersøgelser

- Vi skal forbedre vores beslutningsgrundlag for at kunne gennemføre klimatilpasningen effektivt og helhedsorienteret

Beredskab

- Vi vil så vidt som muligt føre vandet uden om bygninger og tekniske anlæg, der har risiko for skader ved oversvømmelser
- Vi vil informere borgere og virksomheder, når der er oversvømmelsesrisiko

Handleplan for klimatilpasning 2014-2017

		2014	2016	2018	2017
BYOMRADER					
1.1	Klimatilpasning i prioriteret rækkefølge	100.000	100.000	100.000	100.000
1.2	Tilpasning af kloakanlægget igennem renovering og fornyelse*	15-20 mio.	15-20 mio.	15-20 mio.	15-20 mio.
1.3	Serviceniveau for byens vandb.	-	-	100.000	-
1.4	Klimatilpasning når kommunen er bygherre	25.000	-	-	-
1.5	Klimatilpasning når private bygherre	25.000	25.000	25.000	25.000
1.6	Klimatilpasning hos private borgere og virksomheder	25.000	25.000	25.000	25.000
LANDOMRADER					
2.1	Muligheder for forstykning af regnvand	-	100.000	100.000	100.000
2.2	Konsekvenser af havvandstigninger	150.000	-	-	-
2.3	Dialog med landbrug	-	-	-	-
VIDERE UNDERØGELSER OG DATAINDSAMLING					
3.1	Indhente oplysninger om overvømmelser	25.000	-	-	-
3.2	Forbedre viden om afvandingen i de åbne land	-	75.000	-	100.000
3.3	Forbedre kloakdatabase*	4,2 mio.	-	-	-
BEREDSKAB					
4.1	Potentiale områder til opsamling af regnvand	50.000	50.000	50.000	50.000
4.2	Varsling af overvømmelser	-	25.000	-	-
4.3	Opdatere beredelsesplaner	-	-	-	-
TOTAL		400.000	400.000	400.000	400.000
* Finansiering af bygherre aktiviteter					

Bilag 3 – præsentation fra Jellerødgård Grundejerforening

DAGSORDENSPUNKT 90 – BEMÆRKNINGER

- Vi kan ikke blive ved at mødes på denne måde – Nu 3. sommer uden løsning!
 - 2010
 - M&T 12. maj 2011: Kommunen betaler dige, pumpebrønde og ledninger
 - M&T 9. nov 2012 (Aug 2012): Udvalget besluttede, at der skal etableres en permanent pumpeledning i Jellerødområdet, og at der i samarbejde med Fredensborg Forsyning forberedes en sag herom til forelæggelse for udvalget.
 - (Grundejerne ønsker fast pumpe, idet mobil pumpe ikke er operational (kræver beredskab på 6 mand og skal opstilles ved hver varsel) og betydelig dyrere end el-drevet pumpe.)
 - Aug 2012: Henvendelse om synergi ved at kombinere med pumpestation.
 - Maj 2013: Mødeindkaldelse uden dagsorden og grundlag.
 - Aug 2013: Samme sag pba. Ny tredje konsulentrapport, med 1400 % omkostningsforøgelse!
- Grundlag:
 - Krüger 31. okt 2011: 120 l/sec (T 100) – Brønde og ledninger: 280 tkr.
 - Krüger 22. feb 2012: 160 l/sec (168mm) / 200 l/s (200mm)
 - NIRAS 15. april 2013: 300 l/sec (T 100) - Brønde, ledninger og vej: 1,9-2,5 mio
 - Indstilling: 3,5-4,3 mio

2

BEMÆRKNINGER FORTSAT

- Status/Baggrund: 100/500 års hændelse? – Har haft 8-10 hændelser med gentagelsesfrekvens på mere end 10 -fx 500 års i 2010 og 300 års i 2007.
- Serviceniveau: Jorden er ikke flad. Vand fra hele området og nabo områder der ikke kan bortpumpes eller nedsives samles her! – har været oversømmet to gange! (se Spildevandskomitens skrift 27)
- 1400 % omkostningsforøgelse? - 280 tkr. og nu 4 mio i etablering? - Pumpe til 100 l/sec koster 60 tkr?. Rest er etablering af ledninger og pumpebrønd mv. som udvalget vedtog maj 2011? –va Kun mindre merudgift, hvis det var blevet etableres sammen med byggeri, der blev igangsat i sep.
- Grundejerforeningens spørgsmål om besparelse ved at kombinere de to projekter: Ikke besvaret!
- Start på fælleskloakering og antagelse om samarbejde med Forsyningen.
 - Fej foran egen dør: Skal fælleskloakeres (afforsyningen) og ledninger mv vil skule etablers – særligthvis rensningsanlæg skal være Nivå.

3

Bilag til slide #3

SKRIFT 27	
Funktionspraksis for afløbssystemer under regn	1. oktober 2008
Rekommandation	
Dette skrift fra Spildevandskomiteens er en rekommandation af, hvordan afløbssystemer skal fungere under regn.	
Der lægges op til, at der kan opstilles en	
<i>ny fælles dansk praksis for, hvorledes afløbssystemer skal fungere under regn</i>	
Forslaget er bygget op over grundlæggende begreber, der er kendte. Forslaget er således en naturlig fortsættelse af den afløbstekniske udvikling. De opstillede principper handler om overholdelse af kriterier, der er sat op med <i>gentagelsesperioden</i> for en given skadevoldende hændelse som det centrale.	
Forslaget er opstillet ud fra moderne principper med respekt for den tekniske udvikling, og med en forudsætning om adgang og kendskab til moderne elektroniske hjælpemidler.	
Der lægges i de rekommanderede funktionskrav op til, at den <i>virkelige</i> opstrømningslængde er afgørende, og ikke en beregningsmæssigt begrundet længde. Beregningerne betragtes folgelig udelukkende som et hjælpemiddel til opnåelse af et tilfredsstillende resultat, der skal stå sin prøve i praksis.	